

En kompis i manusvärlden

Centrum för dramatik Syd och Film i Skåne driver ett projekt för att få fram fem långfilmsmanus. Metoden är att låta manusförfattarna få hjälp av erfarna manuscoacher. Projektet heter Manusrummet och finansieras av Region Skånes kulturförvaltning och Film i Skåne.

Många manusförfattare känner nog igen sådana här meddelanden på återsända manus:

...Berättelsen är intressant, men mer dokumentär än dramatisk. Detta är inte journalistik. Huvudkaraktären är inte tillräckligt stark för att väcka intresse, medan det finns ett par biroller som man skulle vilja veta mer om. Slutet kommer väl snabbt, och är inte tillräckligt förberett...

En producent eller lektör har läst det inskickade manuset. Omdömet är: inte tillräckligt bra, men kanske...

För författaren är det inte lätt att lista ut hur manus ska förbättras. Vad betyder ett producentomdöme *konkret*? Och det jag själv känner är tunt - hur stagar jag upp det? Finns det nå hjälp att få?

Kollega och lärare

Manusförfattande är en ensam syssla. En del författare har funnit en kompis att jobba ihop med, men för de flesta gäller ensamheten. Men på ett visst stadium måste det till en utomstående som läser. Det kan vara en intresserad vän eller närstående som talar om vad som är bra. Men bättre är en professionell kollega som kan leda arbetet på ett djupare sätt. En manuscoach. Någon som kan leda manusförfattaren fram till konkreta omskrivningar och förändringar. Någon som kan sin dramaturgi och framförallt någon som kan förklara på ett pedagogiskt sätt: En kompis i manusvärlden, helt enkelt. Kollega och lärare i samma person.

På Centrum för dramatik är det ett vanligt önskemål på medlemsmöten och liknande: Tänk om man kunde få kontakt med någon som hjälper till att förbättra mitt manus. Någon som hjälper till att angripa svagheterna i god tid. Projekt Manusrummet tog tag i den idén.

- För varje steg har Marietta kommit med något knep som gjort att vi kom vidare. Det säger Jonathan Heining om sin coach Marietta von Hausswolff von Baumgarten.

Jonathans manus *Köttstålars* är en mörk komedi som handlar om svarta affärer. Samarbetet har gått mer än bra, tycker bägge.

- Skoj och lustfyllt, säger Jonathan. För skrivandet är så mycket samtal.

- Hurra för initiativet, tycker Marietta.

Dokumentär mot drama

De fem manus som valts ut att vara med i Manusrummet befinner sig i olika stadier. De flesta är berättelser som har någon slags verklighetsgrund, som det Jonathan och Marietta arbetar med.

Men att berätta dramatiskt och inte för dokumentärt är en avvägning som är svår. En manuscoach är en stor hjälp när det gäller att hålla den balansen.

- *Vad är storyn i storyn?* säger Jimmy Karlsson, manuscoach som guidar Andreas Climent genom hans story om två rallykvinnor och deras väg till segern. Jimmy uppmanar sin manuskompis att samla så mycket stoff det går. Men inte låta de verkliga händelserna ta över berättandet. Det ligger ju alltid farligt nära.

Alexe Landgren och Karen Helene Haugaard skriver om en familj där barnen vänds mot sin mamma under föräldrarnas skilsmässa. Charlotte Orwin coachar projektet som från början var tänkt som en tv-serie. Manuset var en utmaning:

- *Vi skulle inte ha kommit så långt utan Charlotte och Manusrummet*, säger Alexe. *Vi hade ett otroligt stort material, och dessutom var det känslomässigt väldigt berörande.*

Coacherna har alla olika metoder att angripa texten. Manuscoach är ju inget man blir på någon konstnärsutbildning. Det är snarare en förmåga som kommer av att själv skriva och skaffa sig erfarenheter. Själva utövandet handlar om att ha sinne för pedagogik, och utveckla sin egen metod.

Film i Skåne vill fortsätta

Hanna Sohlberg på Film i Skåne hoppas på fortsättning av Manusrummet och så gör också Ammy Kjellsdotter Åström på Centrum för dramatik Syd.

- *En av nycklarna till en stärkt manusutveckling är att de yrkeskategorier som ingår i manusprocessen får syn på varandras kompetensområden och att tätare kontakt knyts mellan dem*, säger Ammy.

I förlängningen av Manusrummet ligger också tätare kontakter mellan manuscoacher. Flera av coacherna vill gärna utveckla kontakterna inom sitt skrå, lära och inspireras av varandra.

Manusrummet har pågått i tre månader med individuell coaching och gruppträffar. Den planerade delen är avslutad, men flera författare och coacher kommer att fortsätta ha kontakt.

- *Vore toppen att se manuset färdigt för inspelning. Då har man varit med om något*, tyckte coacherna.

Magnus Lind, november 2020